

UNHA ESCOLA

PUBLICA GALEGA

Proxecto
Educativo
de
Nova
Escola
Galega

g
nova
escola
galega

Esta sinopse quere ofrecer os rasgos básicos e sustantivos do Proxecto Educativo de Nova Escola Galega, obedecendo a un amplo documento que é o froito dun demorado debate e reflexión arredor das nosas concepcións e orientacións. Foi aprobado na VIª Asamblea Anual de Nova Escola Galega (Compostela. Xa neiro/89).

DEFINICION XERAL DO MODELO DE ESCOLA PUBLICA GALEGA

O modelo de **Escola Pública Galega** que se propón quere ser unha alternativa ás institucións e ó modelo educativo selectivo e discriminatorio actual, caracterizado, entre outras notas, pola dicotomía de escolas estatais e privadas existentes hoxe. É este un fenómeno que -en contra do mito da igualdade de oportunidades educativas- resulta ser unha expresión visible da función social reproductora da desigualdade social e cultural que o sistema educativo veu desempeñando. É tamén expresión visible da intervención dos actuais sectores hexemónicos con vistas a asegurarse a súa propia hexemonía social e ideolóxica no contexto dunha sociedade segregada, feblemente democrática e globalmente inxusta.

Consideramos que o Sistema educativo é un servizo público de fundamental importancia para todos, polo que o ensino non pode ser considerado coma unha fonte de beneficio particular, nin como un instrumento de control ideolóxico ou social, contrario ó desenvolvemento expansivo da democracia con alcance para tódolos cidadáns. O proxecto de Escola Pública que definimos quere opórse o papel reproductor da desigualdade e inxusta estrutura social como ata hoxe e implicitamente se lle asigna ó sistema educativo.

Definimo-la escola pública como:

Servizo fundamental de educación que os poderes públicos estruturan e administran para garanti-lo dereito de tódolos cidadáns a recibir unha educación de calidade, para permitir e posibilita-lo seu óptimo desenvolvemento integral no marco dos seus específicos contextos.

Consideramos que as características irrenunciáveis do modelo de ESCOLA PUBLICA GALEGA son: gratuita, pluralista, científica e crítica,

xestionada democráticamente, galeguizada, estruturada nun tronco único curricularmente unificado, e impartida por un corpo único de ensinantes.

1.- ESCOLA GRATUITA

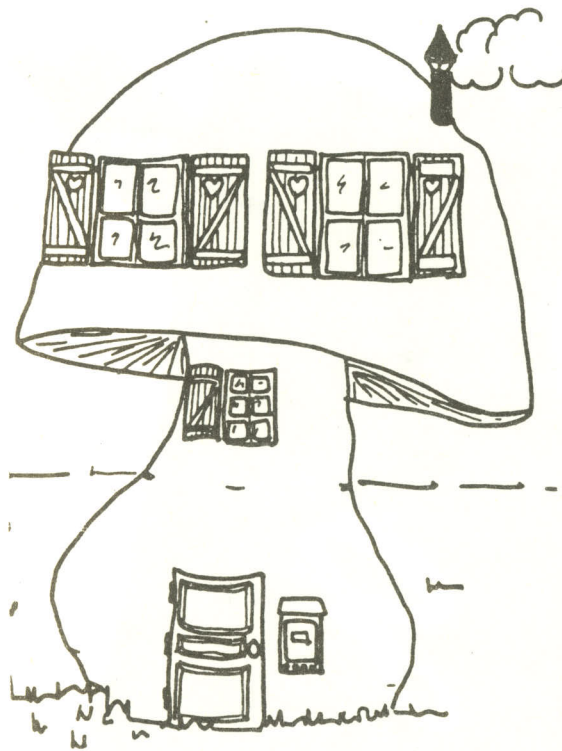
Entendemos por escola gratuita aquela que asegura unha escolarización total e de calidade para tódolos cidadáns galegos dende o nacemento ata, alomenos, os dezaseis anos.

Os fondos públicos deben ser para a escola pública. A gratuidade no só se refire á escolarización senón a tódolos elementos necesarios para levar unha práctica educativa de calidade: material escolar, libros, transporte e comedores escolares...

Non podemos aceptar como principio de actuación pública o desvío de fondos públicos a centros privados, como formula establecida de xeito definitivo pola LODE.

Consideramos que a escola pública é un **modelo educativo** de superior valor para todos

No futuro deberá haber unha única rede escolar. A concertación escolar deberá desaparecer, integrándose os seus centros nunha única **rede escolar pública**, logo das oportunas negociacións entre a Administración Educativa e os empresarios.

2.- ESCOLA PLURALISTA

Entendemos por escola pluralista aquela que introduce ós alumnos na realidade social, dende a análise crítica e o respecto ás distintas e válidas filosofías interpretativas e de actuación.

Nunha sociedade democrática a escola fará coñecer os alumnos as diferentes visións e opcións e ha de darlles progresivamente a metodoloxía para analiza-la realidade social, co que poder así transformala, dende comportamentos conscentes e autónomos.

Consideramos que a escola deberá estimular no alumno a os valores propios dunha sociedade democrática: a solidariedade, o respecto polo outro/a, as actitudes de diálogo, o espírito crítico, a cooperación, a responsabilidade.

Unha escola pluralista é tamén unha escola **laica**, onde no se poderá educar na fe relixiosa, o que non debe impedir, senón todo o contrario, informar e formar nos aspectos socio-culturais pertencentes á historia e cultura das relixións

Unha escola pluralista **non é unha escola neutral**. É unha escola que **educa na paz e para a paz**. Que potencia a análise e a crítica social. Contraria xa que logo a toda manifestación de violencia real ou simbólica, contraria, pois, a toda manifestación de marxinação. Contraria, por isto tamén, á violencia lingüística por mor do exercicio da comunicación e expresión en galego.

É tamén unha **escola non sexista e coeducativa**, potenciadora do desenvolvemento das persoas e que polo tanto combate os roles sexuais establecidos pola sociedade.

Unha escola pluralista é **integradora da diversidade**, que loita contra a marxinação e todo tipo de discriminacións sociais, que acepta no só as diferencias senon que promove o respecto cara a **singularidade**. Unha escola pluralista e non discriminatoria poderá ser un mecanismo "compensador de desigualdades", presentando obxectivos comúns para todos, con xeitos diversos de acabados, asegurando uns mínimos para todos/as.

A escola pública deberá de estar aberta a potencia-la **integración** normalizada dos nenos e nenas que presentan diminucións físicas, psíquicas

ou sensoriais, dándolles unha resposta educativa dentro da súa comunidade.

3.- ESCOLA CIENTIFICA E CRITICA

Unha escola que proporcione ós rapaces e rapazas galegos/as unha formación que lles permita, en tanto individuos, acceder en condicións dignas á sociedade contemporánea, e, complementariamente, aspire a que Galiza estea en condicións de supera-la súa actual situación de país cultura e economicamente dependente, deba proporcionar un ensino científico e crítico

* Actualización científica dos contidos curriculares de aprendizaxe.

* Potenciación da figura do profesor como investigador na aula.

* Difusión dunha imaxe non dogmática da ciencia mediante o uso dunha metodoloxía activa anti-transmisiva.

* Rechazo da introducción nos centros de ensino de información e contidos manifestamente contradictorios con postulados científicos.

* Estimulo e reflexión crítica sobre as implicacións das innovacións científico-técnicas.

Consideramos que é preciso ter en conta que defender unha escola científica non significa someter ós alumnos/as a programas construídos a partir do modelo dos curricula universitarios das diferentes ciencias. Pola contra, en canto procura a formación integral das persoas, atenderá o seu desenvolvemento tanto afectivo como psicomotriz, potenciará o enriquecemento da súa sensibilidade estética, e coidará de que os curricula das diversas áreas ou materias directamente relacionadas con campos científicos específicos se deseñen en función non só das esixencias da coherencia lóxica intrínseca ós devanditos campos, senón tamén das características derivadas do nivel de desenvolvemento evolutivo no que se atopan os alumnos/as ós que van destinadas.

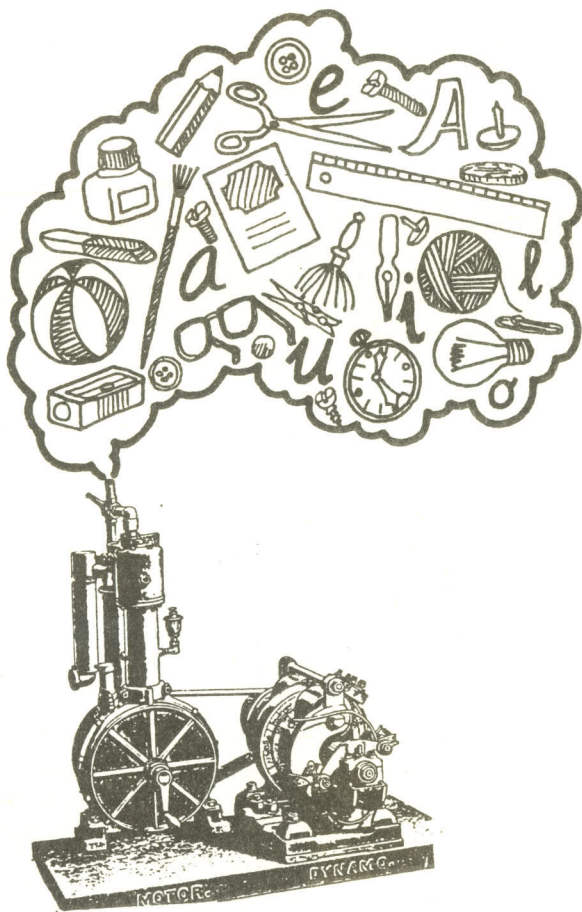
4.- ESCOLA DEMOCRATICA

A garantía dunha escola pluralista radica na súa organización, control e xestión democrática.

A escola pública que queremos ha de estar xestionada democráticamente polas respectivas comunidades educativas.

A escola pública require a autonomía de cada centro para organizar e xestionar os seus recursos, o que esixe a máxima participación de todos os estamentos implicados, o autocontrol e a administración dos recursos de cada centro.

Unha escola democrática é unha escola participativa. A participación dos diferentes estamentos é o instrumento que conforma a comunidade educativa. A escola participativa presupón: corresponsabilidade, cooperación e coordinación.

5.- O PROXECTO EDUCATIVO DE CENTRO

Cómpre que no ámbito pedagóxico institucional, cada escola teña a posibilidade de concreta-lo seu **Proxecto Educativo** específico, orientado cara os valores democráticos, pola súa propia estrutura organizativa e polo seu contexto. Del derivan o Plan Anual do Centro e o seu Regulamento.

Especial interese ten pular pola constitución de verdadeiros **equipos docentes**, en canto motores dun determinado proxecto educativo. Rexei tamo-lo modelo proposto pola LODE por destaca-la figura do Director como órgano unipersonal, cunhas funcións xerárquicas moi importantes.

6.- TERRITORIALIDADE

O modelo de escola pública esixe unha nova organización da administración educativa. Cremos que na procura da escola pública a Administración Educativa galega habería de atender a:

* Presencia dun aparato central desconcentrado e organizado desde un enfoque de departamentalización funcional.

* Proceso paulatino de descentralización, co recoñecemento do positivo papel que podan xogalas **Administracións Locais** e a propia administración dos centros escolares, na óptica da nova ordenación territorial e administrativa de carácter comarcal.

* Activación dos procesos de participación e xestión social democrática mediante a Constitución de Consellos Escolares Territoriais.

Cremos que é imprescindible unha redistribución do equipamento escolar, de xeito que se axuste ás peculiaridades xeográficas e sociais da nosa Comunidade, con especial incidencia e atención cara a **Escola Rural**, que constitúe en si un verdadeiro **sub sistema educativo**.

7.- A COMUNIDADE EDUCATIVA

Entendemos que a comunidade educativa está formada por aquelas persoas que están implicadas e participan no proceso educativo: os alumnos e alumnas, os profesores e profesoras, os pais e nais, o persoal non docente, a comunidade na que está inserto o centro -barrio, municipio ou comarca-, e a comunidade cultural máis ampla da que forma parte.

Considerámo-la comunidade educativa coma un conxunto do que forman parte os membros dos establecementos anteriores, aínda que uns e outros teñan importancia diferente.

A participación dos alumnos non debe abranguer só a súa presenza no Consello Escolar de Centro (actualmente restrinxida, tanto cuantitativa como cualitativamente, e que no futuro deberá ser ampliada e potenciada), senón tamen na actividade educativa e no movemento asociativo.

Consideramos necesario potenciar a participación dos pais e nais dentro da escola.

Haberá que vencer os recelos mutuos entre pais/nais e profesores/as, que non amosan máis ca incapacidade que a escola tivo de adoptar un modelo de intervención sobre as actitudes de ámbolos dous colectivos. Haberá que facer un esforzo por chegar a unha linguaxe común, a uns puntos de converxencia. Entre os dous colectivos non debe haber temas vedados, senón distintos niveis de participación na execución das decisións, sen que isto menoscabe, por outra banda, a necesaria conquista da autonomía por parte dos estudantes e a propia autonomía docente, en canto que exercicio socialmente reconecido e sometido a dereito público.

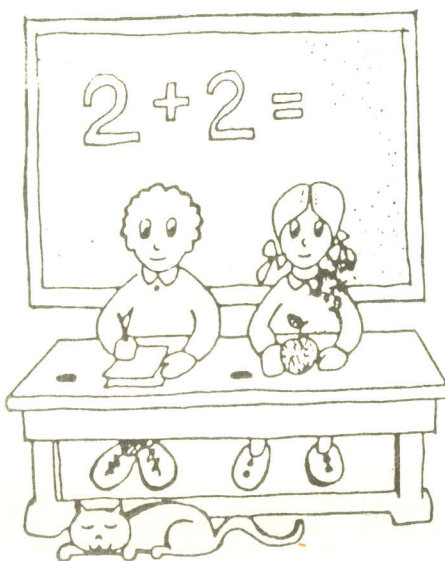
8.- A ESTRUCTURA DE TRONCO UNICO

O modelo de Escola Pública Galega propón un **tronco único** de escolaridade obrigatoria, dende o nacemento ata, alomenos, os dezaseis anos, cunha única titulación ó seu remate.

Consideramos que deberán ser requisitos deste tronco único:

* A unificación dun sistema pedagógicamente **coherente** en tódolos seus períodos educativos e que non introduza seleccións intermedias.

* O tronco único deberá respectar as diferencias dos alumnos/as e a autonomía dos centros, de acordo cos criterios de **flexibilidade** (en canto á organización interna dos centros); **único** (non deberán existir subsistemas paralelos); **progresivo e non selectivo**; que respecte a **evolución madurativa** dos alumnos/as e considere as súas condicións sociais; **coherente** (en canto ó desenvolvemento das capacidades) e **ordenado** (en canto ós procesos a desenvolver).

9.- CORPO UNICO

O modelo de Escola Pública Galega aspira a que o Tronco Único do ensino obrigatorio sexa impartido por un **corpo único de ensinantes**.

Considerámos que para acadalo tódolos profesores haberán de recibir unha mesma formación universitaria, na que se combinen axeitadamente a dimensión científico-cultural coa pedagóxica, ademais de establecerse un novo sistema de acceso común.

Cómpre adquirir unha nova visión social sobre o rol ou función social dos profesores/as, independentemente do ciclo de formación no que desenvolvan a súa profesionalidade.

Nesta mesma perspectiva, cobra un vigor renovado a necesidade dunha eficaz e cualificada formación permanente e en servizo do profesorado, atendendo a Plans Unitarios e Territoriais de formación.

10.- ESCOLA GALEGA

A normalización linguística no ensino é un obxectivo imprescindible para a consecución dunha escola democrática e integradora. Esa normalización non se vai acadar dun xeito espontáneo ou voluntarista; precisa dunha planificación, deseñada e asumida polo sistema educativo. Precisa dun modelo de normalización.

Este modelo debe ter en conta a complexidade da realidade actual, e nel deben estar contempladas as grandes liñas polas que debe discorrer o proceso normalizador, así como a temporalización das mesmas.

Esta consideración da lingua galega como lingua de **instalación** debe verse complementada pola adquisición do dominio do castelán por parte de tódolos escolares, como lingua de relación no Estado Español. Así mesmo, o sistema educativo terá que garantir a aprendizaxe dunha terceira lingua, en atención ó logro dunha educación plurilingüe demandada pola realidade e o contexto social.

Para poñerse en contacto con nos Nova Escola Galega

Santiago.....Aptdo 586

Vigo.....Aptdo. 577

Coruña.....Ronda de Nelle, 108, 11ª

A dixitalización destes documentos foi posible grazas á axuda concedida a Nova escola Galega da Secretaría Xeral de Modernización e Innovación Tecnolóxica (Consellería de Industria - Xunta de Galicia), do Ministerio de Industria, Turismo e Comercio, así como do Plan Avanza e do Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional (FEDER), ao abeiro da *Orde do 31 de decembro de 2008 pola que se establecen as bases reguladoras para a concesión, en réxime de concorrencia competitiva, das subvencións destinadas a entidades de dereito público e privado, sen ánimo de lucro, para impulsar a realización de actuacións de difusión e formación relacionadas especificamente co desenvolvemento e implantación da sociedade da información na Comunidade Autónoma de Galicia, no marco do Plan Estratégico Galego da Sociedade da Información e o Plan Avanza, e se procede á súa convocatoria para 2009 (código procedemento IN521C)*

As publicacións están dispoñibles baixo unha licenza Recoñecemento-Non comercial-Compartir baixo a mesma licenza 3.0 España de Creative Commons que reza:

Vostede é libre de:

- Copiar, distribuír, exhibir e executar a obra.
- Facer obras derivadas.

Baixo as seguintes condicións:

- Vostede debe atribuír a obra na forma especificada polo autor ou o licenciante. Isto quere dicir que tanto os textos como as imaxes da Web poden ser utilizados por calquera, sempre que se cite a súa orixe, sempre que non se obteña un beneficio económico directo ou indirecto dese uso, e sempre que se inclúa no produto resultante a mesma licenza CC-NEG.

